

Gledališča

VERDI
Pričela se je abonmajška kampa-
nja za sezono 1980/81.

Avtonomna ustanova občinskega
gledališča »Verdi« napoveduje za
nedeljo, 5. oktobra, avdicijo, katere
namen je najti nove pevce za gle-
dališki zbor. Avdicije se nanašajo
na vse glasove, soprane, alte, teno-
rje in baze.

Za podrobnejše informacije naj
se zainteresirani obrnejo na perso-
nalni urad gledališča, tel. 040/62931.

Z Beriozovo »Fantastično simfo-
nijo« bo v soboto ob 18. uri v gle-
dališču Verdi otvorile simfonije
sezona. Orkester gledališča Verdi
bo vodil Ger Mediz. V teku večera
bo prvič v Trstu nastopil mladi av-
strijski violinist Thomas Christian.

Za to priložnost so ostale cene
dostopne. Vstopnice dobite pri bla-
gajni gledališča.

TEATRO STABILE
Pri osrednji blagajni, Pasaža
Protti, ter na delavskih krožkih in
šolah sprejemajo naročila za gle-
dališki abonma 1980/81. Popusti za
delavce, študente, upokojence in
mladino. Potrditev reda »stabilis« do
15. oktobra

Kino
Circorama ORFEI Liane in Rinalda
— na Trgu športne palače — Tel.
77525. Danes dve predstavi: pr-
va ob 17. uri, druga ob 21.30. Da-
nes zadnji dan.

Ariston 16.30—22.00 »Maria Walew-
ska«. Greta Garbo.

Nazionale 15.30—22.00 »Porno play
motel«. Prepovedan mladini pod
18. letom.

Eden 16.30 »Desideria«. Prepovedan
mladini pod 18. letom.

Ritz 17.30 »Urban cowboys«. J. Tra-
volla.

Excelsior 16.00 »American gigolo«.
Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00—22.15 »L'ultimo
gioco«. Ali MacGraw, Dean Paul
Martin, Barvni film.

Fenice 16.00 »L'impero colpisce an-
cora«. Barvni film za vsakogar.

Mignon 16.30 »La fine della fine«.
Barvni film.

Filodrammatico 15.30—22.00 »La mo-
glietta ultra porno«. Prepove-
dan mladini pod 18. letom.

Moderno Zaprti zaradi popravil.

Aurora 16.30 »Kramer contro Kra-
mer«. Barvni film.

Cristallo 16.45 »Qua la mano«. A.
Celentano, E. Montesano.

Vittorio Veneto 16.00 »I ragazzi ve-
nuti dal Brasile«. Prepovedan mla-
dini pod 18. letom.

Capitol 16.30—22.00 »Dominique«. J.
Simmons. Prepovedan mladini
pod 14. letom.

MLADINSKI KROZEK
TRST
ORGANIZIRA
PLESNI TECAJ

1. začetnik
2. nadaljevanje lanskega tečaja

Vpisovanje in informacije na
ZSKD — Ul. sv. Frančiška 20/II

SLOVENSKA
GOBARSKA DRUŽINA — TRST

priredi v soboto, 4., in v nede-
ljo, 5. oktobra, v Prosvetnem
domu na Opčinah

III. RAZSTAVO
SVEŽIH GOB

Ogled od 9. do 19. ure

Vabljeni!

Danes stopita na skupno
življenjsko pot

ADA MARKON
in
CLAUDIO RISEGARI

Mnogo sreče in medsebojne-
ga razumevanja jima iz srca
želijo

Andolškovi

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1
(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO GROZDJE: BELO — ČRNO — MUŠKAT

Včeraj — danes

Danes, CETRTEK, 2. oktobra
MIRNA

Sonce vzhaja ob 6.05 in zahaja ob
17.44. Dolžina dneva 11.39. — Lu-
na vzhaja ob 0.00 in zahaja ob 14.33.

Jutri, PETEK, 3. oktobra
TEREZIJA

Vreme včeraj: najvišja temperatu-
ra 21.2 stopinj, najnižja 15.2, ob
18. uri 20 stopinj, zračni tlak 1019
mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 77-
odstotna, nebo jasno, morje skoraj
mirno, temperatura morja 20,6 sto-
pinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marco Baldanza,
Cinzia Baldanza, Giuseppe Sillitti,
Minh Thuan Tran, Angela Pittalis,
Stefano Briscic, Annalisa Grippi.

UMRLI SO: 56-letna Vittoria Ne-
grini, 57-letni Elio Medoni, 69-letna
Lidia Zambon vd. Filippini, 35-letni
Akio Deguchi, 60-letni Stefano Coli-
ni, 77-letna Valentina Barazzutti por.
Giadrevich, 67-letna Gisella Calisut
vd. Zampar, 66-letni Carlo Vercon,
75-letna Anna Jerman vd. Franco.

MLADINSKI KROZEK — TRST

POPOLDNE S PALAČINKAMI
IN SAMATORSKIM VINOM

(nekaj družabnosti in glasbe)

v nedeljo, 5. oktobra, ob 16. uri v Dijaškem domu

**V nedeljo, 5. oktobra, bo v barkovljskem društvu
v Ul. Cerreto 12**

PRAZNIK KALAMAROV

Čakajo vas tudi bogata loterija, domača kapljica in domače
pecivo ob zvokih vesele glasbe.

Začetek ob 15.30.

Vijudno vabljeni!

Prosveta

PD Lonjer — Katinara priredi
jutri, 3. oktobra, ob 20. uri gosto-
vanje dramskega odseka SPD Ta-
bor z Opčin z gledališko predstavo
»Melonjarada« (melodramska sagra
s petjem). Napisal in režiral Drago
Gorup.

PD Rdeča zvezda — Salež organi-
zira jutri, 3. oktobra, v dvorani
Društvene gostilne v Gabrovcu ob
20.30 koncert moškega pevskega zbo-
ra Vasilij Mirk s Proseka. Nastop
domačega moškega in mešanega
pevskega zbora.

Izleti

KD Valentin Vodnik iz Doline bo
priredil 19. oktobra letos izlet na Ti-
tov most na Krk, na dom Vladimira
Gortana in po notranjosti Istre. Pri-
jave za izlet sprejemajo: Anarža
Slavec, Gabjo Smotlak, Boris Pan-
ger in Giancarlo Foraus. Na dru-
štvenem sedežu pa se lahko vpisete
ob ponedeljkih, torkih, četrtnih in
petkih ob 20. uri do 20.30.

Združenje UNION sporoča, da bo
odhod na enodnevni izlet v Kumro-
vec 5. oktobra ob 6.15 s Trga Ober-
dan. Prosimo za točnost.

Razna obvestila

50-letniki zgoniške občine bodo
praznovali svoj jubilej 4. oktobra
t. l. V primeru, da ni bil kdo obve-
ščen, naj telefonira na tel. št.
229-174 ali 14. do 16. ure.

Sindikat slovenske šole, tajništvo
Trst, obvešča člane, da je minimal-
na doba za upokojitev, 19 let, 6 me-
secev in 1 dan, 10 ur.

Ta doba se skrajša na 14 let, 6
mesecev in 1 dan za poročene žens-
ke, vdove z neodrastlimi otroki, le-
tenke z neodrastlimi otroki. Za u-
pokojitve se štejejo pri ženskah tu-
di leta univerze, pri moških pa le-
ta vojaščine.

Sindikat slovenske šole, tajništvo
Trst, obvešča vdove, d. v. smislu
zakona z dne 9. 12. 1977 št. 903 in
v smislu odloka ustavnega sodišča
št. 6/1980 imajo pravico do državne
dodatne pokojnine v slučaju, da je
žena umrla s službenimi leti, ki so
zadostna za dobivanje pokojnine;
če pa je žena umrla, ne da bi do-
segla zadostnih službenih let za
pokojnino, imajo pravico do usta-
novitve zavarovalne pokojnine pri
INPS. Interesenti morajo napraviti
prošnjo na navadnem papirju, na-
slovljeno na šolsko skrbništvo. Za
vse podrobnejše informacije naj se
obrnejo na Skrbništvo (oddelek za
pokojnine — g. Stubelj) vsak po-
nedeljek, sredo in petek od 11.30
do 1.30.

Tržaška sekcija italijanskega
združenja za kulturne odnose s
Sovjetsko zvezo obvešča, da se v
teh dneh zaključujejo vpisi v I., II.
in III. etnik tečaja ruskega jezika.
Interesenti so naprošeni, da se
zglasijo pri tukajšnjem sedežu v
Ul. Torbiana št. 13. prvo nad-
stropje, od 10.30 do 12.00 in od
17.30 do 19.00 vsak delavnik razen
sobote.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4,
Ul. Commerciale 26, Trg XXV. a-
prila 6.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Dnevno XX. septembra 4, Ul.
Bernini 4.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Dnevno XX. septembra 4, Ul.
Bernini 4.

LEKARNE V OKOLICI
Boljence: tel. 228-124. Barovica:
tel. 226-165. Opčine: tel. 211-001.
Proseki: tel. 225-141. Božje polje:
Zgonik: tel. 225-596. Nabrezina: tel.
200-121. Sestjan: tel. 209-197. Zavrje:
tel. 213-137. Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure
tel. 73267, predpriznaka od 14.
do 21. ure in praznična od 8. do
20. ure, tel. 60441.

MLADINSKI KROZEK
TRST
ORGANIZIRA
PLESNI TECAJ

1. začetnik
2. nadaljevanje lanskega tečaja

Vpisovanje in informacije na
ZSKD — Ul. sv. Frančiška 20/II

SLOVENSKA
GOBARSKA DRUŽINA — TRST

priredi v soboto, 4., in v nede-
ljo, 5. oktobra, v Prosvetnem
domu na Opčinah

III. RAZSTAVO
SVEŽIH GOB

Ogled od 9. do 19. ure

Vabljeni!

Danes stopita na skupno
življenjsko pot

ADA MARKON
in
CLAUDIO RISEGARI

Mnogo sreče in medsebojne-
ga razumevanja jima iz srca
želijo

Andolškovi

GROZDJE ZA VINO

SUPERORTOFRUTTICOLO — Trg Cagni 1
(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21

SAMO IZBRANO GROZDJE: BELO — ČRNO — MUŠKAT

Včeraj — danes

Danes, CETRTEK, 2. oktobra
MIRNA

Sonce vzhaja ob 6.05 in zahaja ob
17.44. Dolžina dneva 11.39. — Lu-
na vzhaja ob 0.00 in zahaja ob 14.33.

Jutri, PETEK, 3. oktobra
TEREZIJA

Vreme včeraj: najvišja temperatu-
ra 21.2 stopinj, najnižja 15.2, ob
18. uri 20 stopinj, zračni tlak 1019
mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 77-
odstotna, nebo jasno, morje skoraj
mirno, temperatura morja 20,6 sto-
pinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marco Baldanza,
Cinzia Baldanza, Giuseppe Sillitti,
Minh Thuan Tran, Angela Pittalis,
Stefano Briscic, Annalisa Grippi.

UMRLI SO: 56-letna Vittoria Ne-
grini, 57-letni Elio Medoni, 69-letna
Lidia Zambon vd. Filippini, 35-letni
Akio Deguchi, 60-letni Stefano Coli-
ni, 77-letna Valentina Barazzutti por.
Giadrevich, 67-letna Gisella Calisut
vd. Zampar, 66-letni Carlo Vercon,
75-letna Anna Jerman vd. Franco.

Zaskrbljujoč pojav: v otroških vrtcih
je letos precej manj otrok kot lani

Pred štirimi leti smo imeli v vrtcih petdeset otrok več kot letos, kljub manjšemu šte-
vilu sekcij — Manj otrok tudi v italijanskih vrtcih, kjer so nekatere sekcije že ukinili

Prej nekaj dnevi smo v našem li-
stu beležili zadovoljivo in pozitivno
dejstvo, da imamo v tem šolskem
letu na slovenskih osnovnih šolah
na Goriškem in v prvih razredih
še posebej, zares rekordno število
vpisanih otrok. Skupno je 585 vpi-
sanih, kar je več kot v vseh prejš-
njih letih. Še posebej smo se raz-
veselili dejstva, da imamo 135 vpi-
sanih v prvih razredih.

Potrdilo se so tako naše ugotovi-
tve iz prejšnjih let, da bomo učen-
ce v naših šolah imeli, predvsem
če bomo imeli zadovoljivo mrežo
naših otroških vrtcev, kajti če gre
otrok v slovenski otroški vrt, ga
bodo skoro gotovo kasneje stari
dali tudi v slovensko osnovno šolo.
To je res v večini primerov, naj-
de pa se tu pa tam takšna družina,
ki pošlje otroka v slovenski vrt, če
ker je morda ta bližji domu, ali
ker so v prejšnjih letih tu pa tam
imeli v slovenskih vrtcih kako pro-
sto mesto, kasneje pa se odloči, da
bo otrok obiskoval italijansko osnov-
no šolo.

V naših vrtcih smo v prejšnjih
letih stalno beležili odpiranje novih
sekcij in s tem v zvezi večje šte-
vilo vpisanih otrok. Teh je bilo to-
liko, da so morali odpreti paralel-
ne sekcije v Ulici Vittorio Veneto
v Gorici in v Štandružu, lani pa so
odprli tudi čisto novo sekcijo slo-
venskega vrtca v Ronkah.

V šolskem letu 1976-77, ko smo
imeli dve sekciji le v Dobrobutu,
po eno sekcijo pa v Sovodnjah, Ru-
pi, Štandružu, Podgori, Pevm, Ste-
verjanu in tri sekcije v mestu Gori-
ci (Ulice Vitt. Veneto, Torriani, For-
ci del Bosco), smo zabeležili v vr-
cih 338 otrok. V skoro vsaki sekciji
je bilo povprečno trideset otrok.

Lani pa smo v širinajstih sekcijah
(še navedenim enajstim so se v tem
času pridružile paralelne sekcije v
Ulici Vittorio Veneto v Gorici in v
Štandružu ter nov vrt v Ronkah)
zabeležili le 306 otrok.

Letos je otrok še manj, samo 277.
Naj zabeležimo, v katere vrtce ho-
dijo ti otroci. V Ulici Vittorio Ve-
neto v Gorici imajo 35 otrok (2
sekciji), v Ulici Torriani 20, v Uli-
ci Ponte del Torrione 16. V dve
sekciji v Dobrobutu hodijo 50 otrok.
V eno sekcijo v Ronke 14, v sekcijo
v Rupo 18 otrok, v sovodnjski vr-
tec pa 20 otrok. V dveh sekcijah v
Štandružu imajo 39 otrok, v Pev-
m in v Štandružu v Podgori 13, v
Števerjanu pa 35.

Padeč število otrok v naših vr-
tcih je treba pripisati splošnemu
upadanju rojstev, ki ga beležimo po-
vsod pri nas in v vsej Italiji.

V nekaterih primerih so že lani,
še bolj pa letos, v italijanskih kra-
jih pokrajine zaprli nekaj sekcij
otroških vrtcev in na pristojnih šol-
skih mestih že predvidevajo, da bo-
do morali v prihodnjih letih zapreti
še nekatere druge sekcije. Ni težko
danes dobiti prosto mesto v tem
ali onem otroškem vrtcu.

Še najmanj so krizo dosegli obču-
tili slovenski otroški vrtci, kljub
tudi temu da jih je letos zapustilo re-
kordno število otrok namenjenih v
osnovno šolo. Kriza pa je in bo za-
jela še bolj kot doslej tudi sloven-
ske vrtce.

Kakšna so druga vprašanja vrt-
cev? Dobro uspeva lani odprt vr-

tec v Ronkah, v katerega vozijo
svoje otroke tudi slovenske druž-
ne iz sosednih občin na Laskem.
Tudi letos prevažajo otroke iz vse
dobreobse občine s šolskim avto-
busom v Dobrobut. Otroke z Vrha
prevažajo s taksijem v vrt v Ru-
po. V Ulici Vittorio Veneto so za
sedaj zadovoljni, ne vedo pa, kako
bo v prihodnjih letih, saj je govor
da bo še škofija prodala stavbo, v
kateri so vrtci in trgovska šola, ne-
kemu zasebniku. Treba bo pomisliti
na gradnjo nove stavbe za vrtce in
osnovno šolo v južnem delu mesta.
Kmalu pa se bodo otroci obeh vr-
tcev iz ulic Torriani in Forte del

Bosco preselili v novo stavbo v U-
lici del Brolo, tik poleg stavbe o-
snovalne šole. Stavba je dograjena,
v njej so v teh dneh postavili vse
dobreobse občine s šolskim avto-
busom v Dobrobut. Otroke z Vrha
prevažajo s taksijem v vrt v Ru-
po. V Ulici Vittorio Veneto so za
sedaj zadovoljni, ne vedo pa, kako
bo v prihodnjih letih, saj je govor
da bo še škofija prodala stavbo, v
kateri so vrtci in trgovska šola, ne-
kemu zasebniku. Treba bo pomisliti
na gradnjo nove stavbe za vrtce in
osnovno šolo v južnem delu mesta.
Kmalu pa se bodo otroci obeh vr-
tcev iz ulic Torriani in Forte del

● V goriški pokrajini je letos 112
sekcij državnih otroških vrtcev z
italijanskim učnim jezikom. Lani
sta bili dve sekciji več. V vrtcih
je stalno zaposlenih 151 vzgojitelj
33 ima začasno namestitev, 73 vzgo-
jitelj pa opravlja prakso.

Protislovenski napisi in žaljivke
na pročelju slovenske šole

Fašistični mazači so se v torko
ponoči spet spravili na delo. Za-
ljudkami na račun Slovencev in
ključastimi križi so popisali pro-
čelje stopnišča bivega semenišča
v Ulici Alviano, kjer sta poleg slo-
venske nižje srednje šole Ivan Trin-
ci še licej in učiteljske ter dva
razreda tečaja za otroške vzgoji-
teljice. Po nekaterih znanih sodeč,
se mazači najbrž niso nameravali
omejiti samo na izpisovanje nizko-
nih žaljivk. Postrzežnik, ki je nekaj
po posredni uri prvi opazil sle-
dove podlega dejanja, je namreč
pred velikimi vhodnimi vrati, ki
so jih nenamerno pomazal, z velikim
ključastim križem, našel razbito ste-
klenko, po stopnišču pa so bili ma-
dežali neke oljinate tekočine. Najbrž
so avtorji napisov nameravali za-
žgati tudi vhodna vrata, kar pa
jim očitno ni uspelo. Da bi jih kdo
zmotil pri njihovem delu, težko ver-
jamemo, saj stojijo poslopje na osem-
najem kraju ter sredi parka. O av-
torjih žaljivk ne kaže izgubljati ve-
liko besed, saj njihova kulturna ra-
vna izhaja iz iz samih napisov,
kjer je beseda merda (drek) naj-
večkrat uporabljena.

Včeraj dopoldne si je sledove ma-
zaške akcije ogledala tudi policija.
Marjano preveč, ko zahteva-
mo, da storilce odkrijejo in kaz-
nujejo?

V zvezi s tem dogodkom smo do-
bili včeraj naslednje protestne iz-
jave:

»Dijaki gimnazije — liceja »Primož
Trubar«, zbrani na izrednem zborovan-
ju, ostro obsodijo podlo de-
janje fašističnih mazačev. Ti so s
protislovenskimi napisi pomazali
pročelje poslopja, kjer imajo sedež
slovensko učiteljske, nižja sred-
nja šola in naš zavod. Iz nekulturni-
nih gesel jasno razberemo njho-
vo zaostalost in ozkost v vsakem
pogledu. Čudimo se, da kljub pri-
jateljskemu vzdušju, ki naj bi vla-
dalo ob meji in ki ga oblasti v
duhu osimskega sporazuma toliko
proslavljajo, lahko še pride do ta-
kih izpadev.

»Dijaki učiteljske »Simon Gre-
gorič« izražajo svojo ogorčenost

proti napisom, ki žaljuje slovensko
manjšino v Italiji, s katerimi so
fašistični skrajneži pomazali poslop-
je, v katerem imajo sedež enotna
srednja šola, gimnazija — licej in
učiteljske. Ti žaljivi napisi jasno
pričajo, da po petdesetih letih
silne sile še vedno delujejo. Pre-
pričani v solidarnost vseh demokra-
tskih sil, zahtevamo, da oblast po-
stopa in v bodoče prepreči podob-
na podla dejanja, ki poleg tega,
da žalijo našo manjšino, kalijo tu-
di mirno sožitje ob meji.

Protestna izjava
SKGZ za Gorisko

Teritorialni odbor SKGZ za Go-
riško se ob zgražanju nad samo na-
pisno akcijo, ki so jo prenapeli
italijanski nacionalisti izvesti na
vhodu slovenskih srednjih šol v
Gorici, v noči med 30. septem-
brom in 1. oktobrom, in nad nje-
no vsebino z zaskrbljenostjo spra-
šuje ali predstavljajo te dejanje
praktično urreinjevanje že začne-
tega procesa pritiska na javno mne-
nje, naj si namreč Slovenci upo-

rabo svojega jezika v javnosti od-
mislijo. Zaskrbljenost in ogorče-
nje sta tem večja, ker traja že ne-
kolikaj mesecev, s strani raznih ob-
lastnih organov pripravljanje po-
litizirane vzdušja, ki tako žalčno
in žaljivo akcijo moralno opravi-
čuje in je z njo v sozvočju. Črna
barva, ki jo so mazači uporabili,
lahko namreč povežemo z odlokom
pokrajinskega nadzornega odbora,
ki prepoveduje Slovincem uporabo
jezika v rajonskih konzulatih, kar
je bilo v zadnji mandatni dobi kon-
zult usvojeno. Žalitev preminulega
predsednika. Tita pa je v soglasju
s plakati, ki jih je goriška občina
crpela na svojih ulicah 19. aprila
1960 ob Pobodu prijateljstva. Ob po-
zitivnem vsebinskem komponentom slovenske
narodnostne skupnosti in italijanski
demokraciji javnosti na budnost
pred kaljenjem mirujočnega vzduš-
ja in pred nenejnim narodnostno
ostrupenostjo tudi v naši pokrajini,
TO SKGZ zahteva zavzetost preisko-
valnih in varnostnih organov, da
ne bo treba v prihodnjih mesecih
pisati protestov morda v zvezi s
spomeniki padlim, z napisnimi ta-
blami ali s sedeži slovenskih usta-
nov in organizacij.

NOVA CENA JE VELJALA ŽE VČERAJ
ZA 23 LIR NIŽJA CENA
BENCINA PROSTE CONE

Na marsik

KULTURNO PISMO IZ LJUBLJANE

Ob Didkovi retrospektivni razstavi
v Jakopičevem likovnem razstavišču

Moderna galerija je z retrospektivno razstavo Zorana Didke (1910-1990) v Kočevju (1954). Skribo za notranjo opremo hidrocentral Medvode, Vuzenica in Mariborski otok.

Leta 1955 dobi trimesečno stipendijo za študij v Parizu. V naslednjem letu začne predavati slikarstvo in likovno teorijo na Pedagoški akademiji. Ukvarja se z oblikovanjem izdelkov za različne ustanove, sodeluje pri kratkometražnih filmih o raznih umetnikih in tehnikah. Njegova druga samostojna razstava leta 1960 ostane brez slehernega odmeva. Obišče Firence, Ravenna in Benetke. Leta 1965 ga izvolijo za predsednika Društva slovenskih likovnih umetnikov. Avgusta 1966 vzbudi s svojim referatom o umetnosti kot spoznavni teoriji in transmisiji kreativnosti ne glede na poklice na kongresu INSEA v Pragi veliko pozornost — referat uvrstijo v program referatov za naslednji svetovni kongres v New Yorku, a se ga zaradi bolezni ne udeleži.

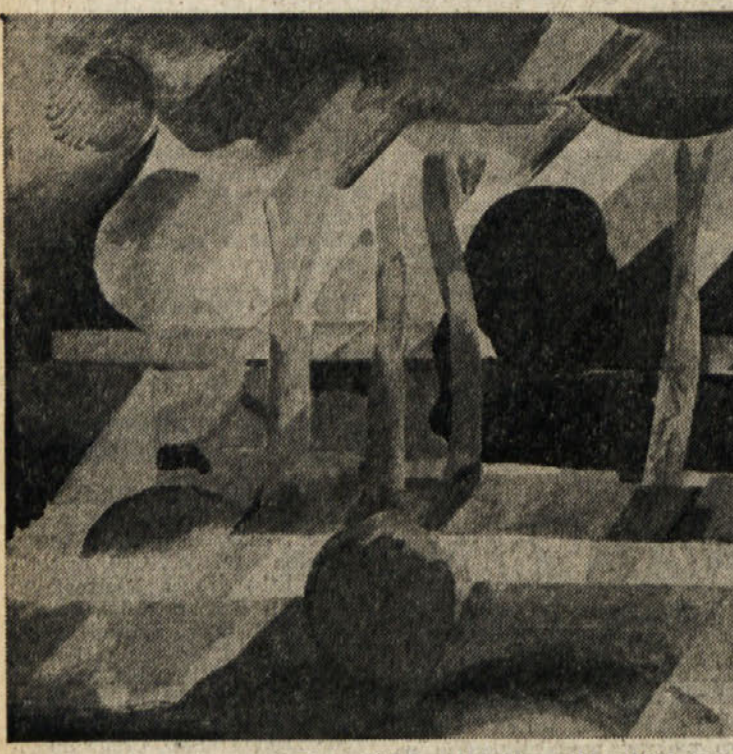
V zadnjem desetletju svojega življenja nadaljuje delo kot profesor na Ljubljanski Akademiji za likovno umetnost, kot predsednik Zveze likovnih pedagogov Jugoslavije in nacionalnega komiteja INSEA (International Society for Education through Art) v Zagrebu vodi njegov simpozij in prispeva referat Prostorski odnos likovnih prvin. Februarja 1975 prejme Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

Didkovo slikarstvo, kot se kaže na Ljubljanski retrospektivi, odstopa pred gledalca svojo temeljno dvojnost in razliko med racionalno in čustveno komponento ustvarjanja, med mimetizirano naravo, odklivanjem vidnega, predmetnega, zunanjega sveta, in čisto imaginacijo, področjem abstraktnega, študijskega, teoretičnega v poizkusu praktične realizacije teoretičnih dognanj. Silo-
Zoran Didke se je rodil 11. junija 1910 v Ljubljani. V jeseni leta 1928 se vpíše na zagrebško Umetniško akademijo, risanje, glavni študij pri Jozu Kljakoviću, veliki akt pri Maksimilijanu Vanki, slikarstvo pri Vladimiru Bociću, mali akt pri Ljubi Babiću in grafiko pri Tomislavu Krimanu. V študentskih krogih nade družbo slovenskih slikarjev in kiparjev Franceta Miheliča, Maksa Sedčiča, Franciska Smerduja, Franceta Uršiča, Zorana Mušiča, Staneta Drenjla, Doreta Klemenčiča, Gabrijela Šupice in Zdenka Kalina. Leta 1933 z odliko diplomira na akademiji, a ne najde ustreznih služb. Zaposli se kot figurant pri melioraciji Savinje v Celju. V nekaj letih zamenja več služb (na realni gimnaziji na Krku, v Zagrebu in Sarajevu). Leta 1940 po septembrski zagrebški razstavi Neodvisnih odnese slike v Celje, a med vojno, ko so s starši izseljeni v Srbijo, izginejo. Ob napadu na Jugoslavijo zaradi okvare očesa ni mobiliziran (vojaške službe je bil oproščel že leta 1930). Iz Srbije ga namesto v Ljubljano premeste v Sarajevo. Tu se največ druži z arhitektoma Jurijem Neidhardtom in Dušanom Grabrijanom (vpliv na kasnejše oblikovalsko delo in urejanje urbanega prostora). Leta 1946 postane profesor na novoustanovljeni šoli za umetno obrt v Ljubljani in uvede predmet likovne teorije. V začetku petdesetih let veliko sodeluje pri filmu, zlasti s Francetom Kosmačem. Leta 1952 je eden izmed ustanoviteljev Društva likovnih oblikovalcev Slovenije. V tem času projektira spomenike NOB: v Zalcu s kiparjem Božom Pengovom (1963), v Domžalah s kiparjem Franciškom Smerdujem

Slovenska imena
naših krajev

Kozica

Vas ob istoimenskem pritoku Nadize, v narečni izreki *Kozica*. O etimologiji sta izbrpno pisala Bezlaj (Slovenska vodna imena I, Ljubljana 1956, str. 294) in Pellegrini (Appunti sul dialetto e sulla toponomastica della Val Natisone, v: Val Natisone, Udine 1972, str. 271), ki izvajata ime iz samostanskega *kozica*, ta ima več pomenov, po Badjuri (Ljudska geografska, Ljubljana 1953, str. 80) pomeni tudi hruba. Pellegrini razteza pojem posede tudi na geofizično konfrontacijo tal s pomenom skotanja. Moški prebivalec je *Kožica*, pridimek *Kožički* li, ta se rabi tudi za žensko obliko prebivalcev: *Kožiška*. Predložna zveza v izj.

Zoran Didke: Arhitektura slikarskega prostora (1972)

DUŠAN ŽELJEZNOV

V.

DIVJALI SO
MED VOJNO

87.

PO PRIMORSKI

Kreisleiter NSDAP Franz Hradetzky

Hradetzky sam je naredil vtis nemškega junkerja, ki je svojim podrejenim organom dopuščal vse, kar je bilo v skodo naših ljudi. Sam se je postavljaj na stališče, da je vse to pravica nacizma in zmagovalca. Kakor sem že omenil, je bil Hradetzky predvsem aktiven v pomenevanju naše dežele. Ko sem zaprosil, in sicer pismeno, za povratek naših ljudi iz St. Vida, ki so bili odgnani v Srbijo, sem moral navesti lojalnost in nemško pripadnost. Le v nekaterih primerih je dopustil, da se je par rodbin vrnilo iz St. Vida, za druge pa je rekel, da je po polizvedbah, ki jih je opravil gestapo, nemogoče, da bi se vrnilo, ker so se izkazali posebno sovražne nasproti nacizmu in Nemčiji. Nadaljnja izjava, ki jo posedujejo, obsega popis številnih izseljencev, kjer se med drugim trdi, da je Hradetzky kot nacifasist in zagrižen hitlerjanec začel uničevanje Sloven-

vitost nasprotja med spontanostjo in disciplino. Navedena so podrobna imena. Kaj pravite na to, obtoženi Hradetzky?

Hradetzky: Prosim, da lahko navedem dokaze, da sem vsaj dvajsetim rodbinam dovolil, da so se izselile s celokupnim pohištvom v Ljubljano in imam celo njihove carske deklaracije.

Vojaški tožilec: Obtoženi Hradetzky, naše ljudstvo vas je ohranilo v slabem spominu. To dokazujejo te izjave. Predsednik: Tovariši tožilec, to je jasno, da bo trdil, da je bil za slovenski narod do kraja. Obtoženi Hradetzky, koliko časa ste bili na tej dolžnosti?

Hradetzky: Stiri mesece.

Predsednik: Kam ste šli potem?

Hradetzky: Moral bi potem postati deželni svetnik v Kamniku.

Predsednik: Kam ste šli potem?

Hradetzky: Zaradi teh izselitev in ustrelitev talcev, sem imel spor s Kutschero in sem šel na Koroško v Hermagor.

Predsednik: Kakšno funkcijo ste tam opravljali?

Hradetzky: Od februarja 1942 sem bil okrožni vodja.

Predsednik: Do kdaj ste bili tam?

Hradetzky: Do junija 1942, ko me je Rainer ponovno tožil za Gorenjsko.

Predsednik: Dobro. Kakšno funkcijo ste sedaj dobili?

Hradetzky: Funkcijo okrožnega vodje v Radovljici, funkcijo okrožnega vodje Koroške domovinske zveze in obnem zvezno vodstvo glavnega okrožnega vodje.

Predsednik: Dobro. Ali veste, koliko ljudi je bilo v času vašega službovanja izseljenih iz radovljiškega okraja?

Hradetzky: Ne.

Predsednik: Ali veste, koliko ljudi je bilo aretiranih?

Patronat KZ - INAC svetuje

Pogoji za vpis in izbris
iz kmečkega zavarovanja

Vpr.: *«Doma imamo precej veliko kmetijo, ki jo obdeluje žena in jaz, po svojih močeh pa nama kaj malega pomagata tudi oči in mati. Sedaj, ko smo se udelili zaradi premoženja, mislim, da bi lahko črtili starše iz kmečkega zavarovanja, če več let sta namreč upokojena in ne vem, če se jima plačata, da se naprej plačujejo prispevke. Kakšni so pogoji za izbris in kaj mi svetujete?»*

P. M.

Vpr.: *«Imam 51 let in nisem bila nikoli zavarovana. Stalno delam doma na kmetiji, vendar se nisem nikoli vpisala, ker sem mislila, da mi to ne bo koristilo. Sedaj pa, ko se bliža čas upokojitve, bi rada naredila vse potrebno, da dobim pokojnino. Kaj moram storiti in kateri dokumenti so potrebni?»*

Z. G.

Tokrat smo vprašanji združili in bomo vzel v pretes kar dve vprašanji hkrati, ker se nanašata na pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavarovanci za vpis oziroma izbris iz kmečkega zavarovanja. Vpis v posebni kmečki sklad samostojnih delavcev je po zakonu obvezen za vse tiste delovne enote, ne glede če gre za moške ali ženske, ki se redno, ročno in pretežno ukvarjajo z obdelovanjem lastne zemlje. Pravzaprav status neposrednega obdelovalca nima le tisti, ki je lastnik zemljišč, temveč lahko obdeluje npr. tudi zemljo v najemu. Pogoj pa je ta, da mora biti na osnovi posebnih koeficientov potrebnih vsaj 156 delovnih dni za obdelavo dotičnih površin. Pa začinimo pa vrsti in dotak-

SOJEVRSTNA POBUDA JUGOSLOVANSKIH ŠTUDENTOV

Grupa šestdesetih visokošolcev
na motornih kolesih po Italiji

Prisrčen sprejem v Ferrari - Nepozabno srečanje z bivšim partizanom v Rimu
Zbiranje podatkov v Firencah in drugih mestih - Ganljiv dogodek v Pompejih

(Poseben dopis)

BEograd — Pred dnevi se je uspešno zaključila svojevrsna, vsekakor pozitivna pobuda. Večja skupina študentov z arhitekture, z likovne akademije ter s fakultete za zgodovino umetnosti z univerze v ogradu, Novem Sadu, Zagrebu in Ljubljani je v nekaj dneh obiskala več italijanskih mest, posebno tista, ki so značilna po svojem umetniškem bogastvu, kot na primer Firence, Rim, Pisa, Ferrara pa tudi Pistoia in Pompeji. Šlo je za zelo dolg izlet, ki je pripeljal kakih 60 visokošolcev do Neapla in nazaj. In pri tem je zanimivo še to, da se je grupa visokošolcev odpravila na pot na — motornih kolesih.

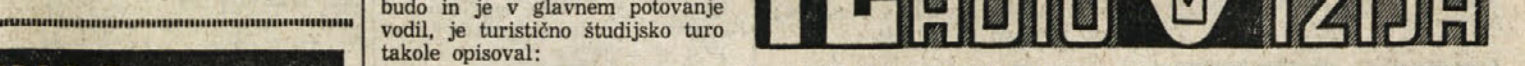
Pri tej izkušnji je vredno se posebej poudariti, da so jugoslovanski visokošolci naleteli na svojem dolgem potovanju na neverjetno gostoljubje in doživeli celo ganljiva srečanja. Še bolj zanimivo je pri vsem tem še to, da je bilo vse to potovanje malone improvizirano in da se je spremenilo v niz razgovorov, znamenkov, zborovanj, skratka nepredvidenih in zato še ved veljavnih stikov, ki bodo verjetno ostali trajni.

Idejo za to potovanje je dal visokošolac z arhitekture fakultete beogradske univerze Slobodan Vuković. Preko svojega študentskega kluba je Vuković stopil v stik s kolegi univerz v Novem Sadu, Zagrebu in Ljubljani. Njegova ideja je bila, vzbuditi pri kolegih zanimanje za obisk nekaterih italijanskih centrov, da bi se tod zbrale študijsko zanimive snovi za univerzitetne seminarje in za diplomsko dela. Samo ob sebi se razume, da so se pojavila organizacijska vprašanja, posebno kar zadeva prevoz, saj so ne-

kateri predlagali potovanje z vlakom, drugi celo z letalom, toda podlji je predlog da bi bilo potovanje najbolj praktično z motornimi kolesi, ker se tako lahko ustaviš kjer hočeš, občuduješ prirodno, beležiš arhitektonske podrobnosti, obiskuješ in odkrivaš ostank preteklosti, spomenike itd., skratka, motorno kolo je sicer manj udobno, je pa neprimerno bolj praktično. Po vrsti sestankov se je večina kandidatov za to strokovno - turistično potovanje prepričala, da je motorno kolo najprimernejše in tako se je prva skupina odpravila na pot iz Beograda in je spet skozi Novi Sad in Zagreb pobrala še ostale, v Ljubljani pa se je formirala cela kolona, ki jo je sestavljalo kakih 60 potnikov.

Slobodan Vuković, ki je dal pobudo in je v glavnem potovanju vodil, je turistično študijsko turo takole opisoval:

«Ko smo prešli jugoslovansko - italijansko mejo, smo se ustavili v več krajih, vendar nas je pot vodila na prvo daljšo postajo, ki je bila Ferrara. Še prej sem o naših načrtih obvestil nekatere znance v Ferrari. Sprejem je bil nepovrljiv in nepopisen. Na obrobju mesta nas je čakala skupina kakih 20 študentov, ki so nam nato po svojih možnostih nudili tudi prenočišče. Zvečajo, so nam pripravili nekakšen piknik, na katerem so nam postregli z bogatimi gastronomskimi specialitetami, kakršne pozna le to bogato italijansko področje, znana Emilia. Samo ob sebi se razume, da smo bogate jedi zalili z dobrim vinom. Seveda smo si tu ogledali tudi znamenite umetniške in arhitekturne posebnosti, kot na primer sloviti «Palazzo dei Diamanti», nadalje galerijo, v kateri so tudi dela mojstrov iz 16. stoletja, kot so Mantegna, Della Francesca, Roberti, Tura in drugi. Pred odhodom smo doživeli še en do kake navezanosti novih ferarskih prijateljev, ki so se potrudili, da so čez noč popravili nekatera naša motorna kolesa, ki so začela pešati.

Jugoslovanski študenti pod sloviti «Portici» v Firencah

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Solška vzgojna oddaja

13.00 Dan za dnem

13.30 DNEVNIK

14.10 Polkmeti s cilindrom: Tekmeci Sherlocka Holmesa

17.00 Risanke

17.25 Ptiče strašilo

17.50 Mister Man, risanka

18.00 Solška vzgojna oddaja

18.30 Jobov

19.20 Zmajeve meje

19.45 Almanah in Vremenska slika

20.00 DNEVNIK

20.40 Black out — 3. del

21.55 Posebni dnevnika 1

22.40 Mash — TV film

Ob koncu DNEVNIK in Danes v parlamentu

Drugi kanal

13.30 DNEVNIK 2 — OB 13. URI

13.30 Geografski kartoni

14.00 TENIS

17.00 Programi za otroke: Pika Nogavička

17.25 Risanke

17.30 Papotin in tovariši

18.00 Solška vzgojna oddaja: Arheologija danes

18.30 Iz parlamenta

Dnevnik 2 — SPORTNE VEŠTICI

18.50 Dober večer z Titom Scottijem

Vmes TV film iz serije Mork in Mindy

19.45 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO

20.40 Kingston: DOSJE STRAHU

21.35 Kino in televizija

22.30 Sindikalna tribuna

23.15 EUROGOL

Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VEŠTICI

1. leti kanal

19.00 DNEVNIK 3

20.00 Gianni in Pinotto

20.40 Koncert na trgu

22.00 Dnevnik 3 — Tednik

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.00, 10.00 in 15.05 TV v šoli: Poročila

17.00 Poročila

17.05 Zgodovina pomorstva

17.55 Tehnica za natančno tehtanje

18.30 OBZORNİK

18.45 Na sedmi stezi

19.15 Risanke

19.24 Zrno do zrna

19.30 DNEVNIK

20.00 Ameriški fragmenti

21.40 V znamenju

21.55 Jazz na ekranu: Kvartet Joa Hendersona

Koper

17.25 Košarka

19.00 Odprta meja

19.30 Jazz na ekranu

20.00 2 minuti in risanke

20.15 Stičišče

20.30 Bermudski trikotnik — film

22.15 DNEVNIK

22.30 Dogodivščine in kampe, film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila: 7.20 Dobro jutro po naše: 8.10 Stoji učilna zidana: 9.00 Otroški kotiček: 9.30 Utrinki iz operet: 10.10 Radijski koncert: 11.00 Jugoslovanska lahka glasba: 11.40 Folklorni odmevi: 12.00 Turistične podobe: 12.30 Melodije: 13.20 glasba po željah: 14.10 Glasbeni popoldan: 15.00 Koder — še onod moč: 16.00 Deset minut s poznavistom Mr. Trombenom: 17.10 Klasični album: Peter Iljič Čajkovski: 18.00 Četrkovska srečanja: 18.20 Pri ljubljani motiv.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila: 7.00 Do 8.30 Dobro jutro v glasbi in horoskopu: 9.15 Knjiga po radiju: Boulevard in Peuchet — 2. del: 9.32 Pisma Lucianu: 10.10 Zmaj: 10.32 Glasbeni intermezzo: 10.40: Mozart: 11.00 Kiri: 11.32 Vrstijo se motivi: 12.00 Na prvi strani: 12.05 Glasba po željah: 14.00 Prijetno popoldne: 15.00 Zmaj: 15.45: Popevke: 16.15 Skupina Manhattan Transfer: 16.32 Crash: 16.55 Knjige v izlozbi: 17.00 Poslušajmo jih: 17.32 Klavirska glasba: 18.00 Jug. pop glasba: 19.12 Orkester Roger Williams: 19.45 Na svidenje jutri.

KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila: 6.00 - 7.30 Otvoritev glasba za dobro jutro: 6.05 Jutrarni blok: 6.15 Obvestila in reklame: 6.37 Kinospored, objave: 7.15 Najava sporeda: 7.30 Zaključek: 8.00 - 13.00 Val 202: 13.05: Popevke: 13.40 Mladi izvajalci: gojenci GŠ Idrija: 14.00 Mali koncert lahkih not: 15.00 Dogodki in odmevi: 15.30 Glasba po željah: 16.00 Mladinska oddaja: 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon: 16.30 Primorski dnevnik.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila: 6.00 Ju-

Hradetzky: Obtožnica pravi, da 1100. Predsednik: Ali vi veste sploh za kakšne aretacije, ki so bile opravljene v tem času?

Hradetzky: Po eni strani vem s plakatom o ustrelitvi talcev, ker so ti morali biti zaprti, ali pa če je kdo izmed ljudi prišel k meni.

Predsednik: Ali vi pri tem streljanju talcev in aretacijah kot Kreisleiter niste imeli nobene ingerence?

Hradetzky: Prav nobene, ker nisem imel nobenih stikov z izpostavami in ker je te akcije vršil tam KdS sam.

Predsednik: No, šef izpostave vam bo kasneje povedal, da to ne drži. Dalje. Vi ste bili vodja KVB v Radovljici. Kakšna je bila ta funkcija? Kakšne funkcije in dolžnosti so bile povezane s to funkcijo?

Hradetzky: Kot okrožni vodja KVB naj bi tako oskrbel naloge, kakor je to NSDAP delala v Nemčiji.

Predsednik: Na kakšen način se je vršilo vpisovanje v KVB?

Hradetzky: Vpisi so bili že zaključeni, ker sta bila pred menoj od maja 1941 že dva okrožna vodja.

Predsednik: Kakšna je bila potemtakem vaša dolžnost?

Hradetzky: Prebivalstvo Gorenjske je še svoječasno izpolnilo vprašalne pole in na podlagi teh vprašalnih pol so bile v mojem času izstavljene legitimacije.

Predsednik: Zakaj ste potrebovali to organizacijo KVB na Gorenjskem?

Hradetzky: Da bi prebivalstvo organizacijsko zajeli, da bi uvedli vse tiste organizacije, ki so bile uvedene v rajhu, na primer, zimsko pomoč, socialno skrbstvo, razen tega so bile potrebne te legitimacije za podelitev državljanstva.

